

Materiály k samostudiu

Středa 6.5. 2020

Třída 8.B

ČESKÝ JAZYK

ČESKÝ JAZYK (LITERATURA) – STŘEDA 6. 5. 2020

I. kontrola zadání ze dne 29. 4.

REALISMUS

NIKOLAJ VASILJEVIČ GOGOL: REVIZOR

POLICEJNÍ DIREKTOR: Pánové, sezval jsem vás z toho důvodu, abych vám oznámil nepříjemnou věc: k nám jede revizor.

AMOS FJODOROVIČ: Co - revizor?

ARTĚMIJ FILIPOVIČ: Cože - revizor?

POLICEJNÍ DIREKTOR: Revizor z Petěrburgu - inkognito. A k tomu prý s tajnými instrukcemi.

AMOS FJODOROVIČ: Tu máš, čerte, kropáč!

ARTĚMIJ FILIPOVIČ: To je rána do čepice!

LUKA LUKIČ: Krindapána! a k tomu s tajnými instrukcemi!

POLICEJNÍ DIREKTOR: Já jako bych to tušil: na dnešek jsem měl takový divný sen: celou noc jsem ve spaní viděl dvě hrozitánsky velké krysy. Bůh mě zatrať! Co živ jsem takového něco neviděl: černé, ohromné! Přifapaly, zavětřily, začuchaly — a bác! — Odřapaly. Tuhle vám přečtu psaní, které jsem dostal od Andreje Ivanoviče Čmychova — znáte ho přec, Artěmiji Filipoviči! Tuhle tedy píše: „Milovaný příteli, kmotře a příznivče...“ (Polohlasně bručí, běhaje rychle očima po řádcích). . . a oznámit.“

Aha, tuhle: „... kromě toho spěchám ti oznámit, že přijel úředník, který má rozkaz zrevidovat celou gubernii a zvláště pak náš okres (vztyčí významně prst). Dověděl jsem se to z pramene docela věrohodného, ačkoli se vydává za personu soukromou. A poněvadž vím, že máš semhle tamhle nějaké to máslo na hlavě, jako ostatně každý, anžto jsi člověk rozumný a nerad pouštíš, co se ti dostane do ruky...“ (zarazí se) no, tady jsme přec mezi sebou!

„...radím ti, abys byl opatrný: může totiž přijet každou chvíli, pakliže už nepřijel a nežije tam někde inkognito... Včerejšího dne jsem...“ No, to už jsou věci rodinné: „Sestra Anna Kirilovna přijela k nám se svým mužem; Ivan Kirilovič strašně ztloustl a pořád hraje na housle...“ a tak dále. Tak tady to tedy máme!

AMOS FJODOROVIČ: Tak tady to tedy máme... To jsou věci, to jsou věci... To není jen tak. Za tím něco vězí!

LUKA LUKIČ: A pročpak tohle, Antone Antonoviči, proč a zač k nám revise?

POLICEJNÍ DIREKTOR: .....

přeložili: Pavel Bojar, Olga Bojarová, Bohumil Mathesius

1. Vypiš všechny postavy, které se účastní děje v této ukázce.

POLICEJNÍ DIREKTOR, AMOS FJODOROVIČ, ARTĚMIJ FILIPOVIČ, LUKA LUKIČ

2. Jak se občané gubernie dozvěděli, že k nim přijel revizor?

Z dopisu, který jim přečetl policejní direktor.

4. Vytvořte dvojice slov tak, jak k sobě patří.

6. Uveď, v jakém vztahu byl Andrej Ivanovič Čmychov s Ivanem Kirilovičem?

kmotr, přítel

3. Jak s největší pravděpodobností text pokračuje?

- a) Ano, to nebude rozhodně samo sebou!
- b) Prostě proto! Už je to tak!
- c) Nač to? Víím snad já, proč ho k nám posílají?
- d) Proč a zač? To už je takový osud!

5. Napiš definici slova REVIZOR na základě informací obsažených v této ukázce.

Úředník, který má zkontrolovat

gubernii.

Jak rozvazovala motouz, natočila se k světlu (i v tom baru měla všechna okna zavřená) a přitom ho na několik vteřin úplně spustila z očí a obrátila se k němu zády. Rozepnul si plášť a vyvlekl sekuru z poutka, ale ještě ji docela nevytáhl, nýbrž zatím přidržoval pravou rukou pod kabátem. Ruce mu hrozně ochably, jasně cítil, jak každým okamžikem stále více umdlévají a dřevějí. Měl strach, že sekuru neudrží a upustí... najednou se mu zatočila hlava. (...) Nesměl ztratit ani okamžik. Vytáhl sekuru docela, rozmáchl se jí oběma rukama a neznaje se, téměř bez úsilí, téměř mechanicky ji spustil tupým koncem na hlavu. (...) Měšec byl silně naditý; Raskolnikov ho strčil do kapsy, aniž ho prohlédl... (...) Náhle se mu zdálo, že v pokoji, kde ležela stařena, slyší kroky. (...) Uprostřed pokoje stála Lizaveta s velkým uzlem v rukou a zkamenělá hrůzou, bílá jako plátno, se seškraceným hrdlem zírala na zavražděnou sestru. (...) Vrhla se na ni se sekerou; rty se jí zkrhivily tak lhostivě jako docela malým dětem, když se něčeho začínají bát, upřeně pozorují děsivou věc a nabírají k pláči.

preložil: Jaroslav Hulák

1. Vytvoř číslu cestu, kterou Raskolnikov pravděpodobně urazil po spáchání zločinu.

Budu žít dál, jako by se nic nestalo.
Podezřívají mě, ale nedám se.
Musím smazat stopy.

Bud se zabiju nebo se doznám.
Začínají mě pronásledovat vzpomínky.
Musím se přiznat a přijmout trest.

Už nemůžu spát, šílím, mám horečky.
Chci se světit, ale nechci se přiznat.
Střídavě odmítám a přiznávám svou vinu.

Chtěl jsem zabit bez vytáček. Soňo, chtělo jsem zabit pro sebe, v čistě vlastním zájmu. V tom jsem nechtěl lhát ani sám sobě! Nevraždil jsem proto, abych pomohl matce, to je nesmysl. Ani jsem nevraždil proto, abych se, až získám prostředky, stal dobrodincem lidstva. Nesmysl! Spáchal jsem to jen tak, jen pro sebe... (...) Já chtělo zjistit něco jiného, co mi vedlo ruku: chtělo jsem tehdy zjistit, zda jsem stejná veš jako ostatní nebo zda jsem člověk. Zda to dokážu, nebo nedokážu překročit. Zda se odvážím natáhnout ruku a vzít nebo neodvážím. Zda jsem ubohý hmyz, nebo zda mám právo... „Zabijet? Zda máte právo zabíjet?“ zalomila rukama Soňa. (...) „Nepřerušuj mě, Soňo! Chtělo jsem tě jenom přesvědčit, že mě tehdy ponoukl ďábel a teprve pak mi ukázal, že jsem neměl právo udělat ten krok, protože jsem taková veš jako všichni.

preložil: Jaroslav Hulák

2. Na základě ukázky dopiň tvrzení a uveď co nejvíce důvodů k vraždě.

Nevraždil jsem abych:

- 1) ..... pomohl matce
- 2) ..... stal se dobrodincem lidstva

Zavraždil jsem, protože:

- 1) ..... jsem chtělo
- 2) ..... chtělo jsem zjistit, jestli na to mám
- 3) ..... chtělo jsem zjistit, co to se mnou udělá

II. Nové zadání

1. Zapsat do sešitu

Romány s dětskými postavami

Charles Dickens (Anglie, 1812-1870) – osudy opuštěných dětí → román *Oliver Twist*

Mark Twain (USA, 1835-1910) - *Dobrodružství Toma Sawyera* a *Dobrodružství Huckleberryho Finna*

2. PL – vytisknout, vyplnit, nalepit do sešitu. Kdo nemá tuto možnost, odpoví do sešitu písemně.

CHARLES DICKENS: OLIVER TWIST

1

Oliver nestrávil ve zdech ***** ještě ani čtvrt hodiny a sotva stačil spořádat další krajíc chleba, když pan Bumble, který ho hned po příchodu odevzdal do opatrování jedné stařené, vrátil se sdělením, že toho dne právě zasedá rada, a oznámil mu, že rada řekla, že se k ní má ihned dostavit.

Protože si Oliver nedovedl dost jasně představit nějakou radu, která je živá a umí mluvit, byl tou zprávou téměř omráčený a nevěděl dost dobře, má-li se smát nebo plakat. Ale neměl čas o věci přemýšlet, neboť pan Bumble ho klepl holi napřed do hlavy, aby ho probudil, a potom do zad, aby ho popohnal, přitom mu poručil, aby šel s ním, a odvedl ho do velké vybiřené místnosti, kde kolem stolu sedělo nějakých osm deset tlustých pánů. V čele stolu, usazen v křesle znatelně výš než ostatní, trůnil obzvlášť tlustý pán s tváří velmi kulatou a červenou.

přeložili: Emanuel Tilsch, Emanuela Tilschová

Které slovo nejspíše patří na vynechané místo v textu 1?

domu

nemocnice

stodoly

sirotčince

REALISMUS

2. Vyber, kterou událost ukázka popisuje.

- a) Oliverův příchod do sirotčince   b) Oliver byl předvolán k soudu   c) Olivera zavřeli do vězení

3. Napiš 3 slova, která vystihnou Oliverovy pocity v této ukázce. (text 1)

.....
.....

4. Co si podle tebe Oliver představoval pod pojmem RADA?

.....
.....

5. Uveď k tomuto slovu dvě synonyma. (viz předchozí úkol)

1.   2.

2

- A. Velký hoch měl divoký, hladový pohled a chlápci mu slepě uvěřili. Konala se porada a metal se los, kdo má toho dne jít po večeri k správci a požádat o přídavek – a los padl na Olivera Twista.
- B. Misky nebylo třeba nikdy mýt. Hoši je vždycky vyděli lžící, že zas jen svítily, a když je takto vyleštili, seděli s očima přilepenýma na měděnc s výrazem tak chtivým, jako by od minuty byli hotoví spolknout nejen kotel, ale i celé jeho cihlové obezdění, přitom se neúnavně zabývali horlivým cucáním prstů ve snaze zachránit kdejakou zbloudilou kapičku kaše, která jim na ně snad náhodou stříkla.
- C. Místnost, kde hoši dostávali jíst, byla kamenná haluzna s velkým měděncem na jednom konci, a z toho kotle rozdíl správc, za tím účelem opásaný zástěrou a za asistence jedné nebo dvou špitálc, v hodinách jídla sběračkou kaši. Těto slavnostní krmě dostal každý hoch polévkový koflík a nic víc – vyjma ve dny velkých veřejných svátků, kdy kromě toho dostal ještě osminku libry chleba.
- D. Hoši mívají obyčejně znamenitou chuť k jídlu. Oliver Twist a jeho druhové snášeli muka pomalého moření hladem tři měsíce, až konečně byli tak vyhladovělí a zdivočelí, že jeden hoch, jenž byl na svůj věk velký a podobné dietě nebýval zvyklý, svým kamarádům ponuře naznačil, že nedostane-li denně jednu misku kaše navíc, má strach, aby se jedné krásné noci nesebral a nesnědl chlapce, který spí vedle něho, a to byl náhodou slabý pacholíček útlého věku.

6. Uspořádej části textu 2 tak, jak jdou správně za sebou.

1.   2.
3.   4.

7. Vypiš z ukázky všechny předměty, které se užívají k jídlu a přípravě pokrmů.

.....
.....

8. Zaškrtni informace, které vyplývají z textu 2.

- Misky se po jídle neumývaly, protože je chlápci vyděli lžicemi do čista.
- Když byl svátek, tak chlápci dostali více jídla než obvykle.
- Chlápci si při jídle postříkali prsty kašou, a proto je potom ocucávali.
- Chlápci v sirotčinci byli tak hladoví, že se chystali spolknout kotel s kašou.
- Oliver Twist byl vylosován, aby šel žádat o přídavek jídla.

9. Spoj čarou synonyma.

Haluzna	sklíčený
Chtivý	slabý chlapec
Krmě	místnost
Ponuřý	potrava
Pacholíček	lačný

MARK TWAIN: DOBRODRUŽSTVÍ HUCKLEBERRYHO FINNA

1

Šli jsme k velkému křovisku a tam jsme museli Tomovi přísahat, že zachováme tajemství, a potom nám Tom ukázal díru v kopci. Byla zrovna v místech, kde křoví bylo nejhustší. Zapálili jsme svíčky a lezli po všech čtyřech dovnitř. Plazili jsme se asi dvě stě metrů a potom jsme se ocitli v menší jeskyni. Tom nakukoval a šfáral do všech koutů a za chvílenku vklouzl do stínu, kde byste nebyli poznali otvor. Dali jsme se úzkou chodbou, až jsme se dostali do jakési místnosti. Byla celá zatuchlá a studená a vlhkost stékala se zdi. Tam jsme se zastavili a Tom řekl: „A teď založíme lupičskou tlupu, o které jsme mluvili. Bude se jmenovat Tlupa Toma Sawyera. Kdo se chce přidat, musí složit přísahu a podepsat se vlastní krví.“

Někteří hoši mínili, že by bylo dobře zabit i rodiny chlapců, kteří by vyrazili tajemství tlupy. Tom řekl, že to je dobrý nápad, vzal tužku a připsal to. Potom povídá Ben Rogers: „Tuhle Huck Finn nemá rodinu; jak to bude s ním?“ No přece má otce, ne?“ povídá Tom Sawyer. „Otce má, ale kde je mu konec? Lehával opilý s vepř v ohradě, ale už rok nebo ještě déle ho tu nikdo neviděl.“ Dlouho to probírali a už mě chtěli vyloučit, protože prý každý chlapec musí mít rodinu nebo někoho, koho bychom mohli zabit. Jak prý by k tomu přišli druzí. Nikdo na žádné řešení nepřišel a nakonec byli všichni s rozumem v koncích a seděli jako zařezaní. Já měl brekot .....; ale najednou jsem si vzpomněl na východisko a nabídl jsem jim k zabití slečnu Watsonovou. Všichni řekli: „Ta nám stačí, tak je to v pořádku. Huck se k nám může přidat.“

přeložila: Jana Martinová

1.

O čem je ukázka?

- a) o prozkoumávání krajiny
- b) o seznamování se
- c) o promýšlení vraždy
- d) o vzniku chlapecké tlupy

2.

Co znamená výraz šfárat?

- a) lézt
- b) nahlížet
- c) šfoulat
- d) ukrýt se

3.

Chlapci opravdu nechtěli Hucka přijmout do skupiny?

- a) Ano, když nemá rodinu.
- b) Ano, neměli ho rádi.
- c) Ne, snažili se vymyslet řešení.
- d) Nedá se to posoudit.

4.

Proč neměl být Huck do party přijat?

5.

Jak vypadala místnost v jeskyni, do níž se dostali?

6.

Co se hodí na vynechané místo v textu 1?

- a) na krajíčku
- b) v očích
- c) v slzách
- d) připravený

7.

Nechal si Tom od ostatních poradit?

- a) Ne, je vůdce, takže se rozhoduje sám.
- b) Ne, taková situace v ukázce není.
- c) Ano, ale zlobil se na ně za to.
- d) Ano, neměl s tím problém.

8.

Jaký byl cíl jejich skupiny?

- a) vraždit
- b) loupit
- c) pomáhat
- d) zkoumat jeskyni

9.

Rozhodni, která tvrzení jsou pravdivá.

- a) Jeskyni našel Tom s Huckem.
- b) Do místnosti v jeskyni se museli dvě stě metrů plazit.
- c) K hledání otvoru do jeskyně si zapálili svíčky.
- d) Jméno tlupy vymyslel Tom.
- e) Tom vymyslel, že zabijí rodiny těch, kteří vyrazí jejich tajemství.
- f) Místnost v jeskyni působila příjemným dojmem.
- g) Huckův otec byl v obci oblíbený.
- h) Hucka mrzelo, že by nemusel být přijat do tlupy.

- PRAVDA – LEŽ
- PRAVDA – LEŽ
- PRAVDA – LEŽ
- PRAVDA – LEŽ
- PRAVDA – LEŽ
- PRAVDA – LEŽ
- PRAVDA – LEŽ
- PRAVDA – LEŽ

MATEMATIKA

Řešení rovnic - opsat a vypočítat do sešitu

NĚMECKÝ JAZYK

1. Super Easy German (62) - HABEN vs. SEIN

<https://www.youtube.com/watch?v=hTvyNDDhG2M>

- zopakujte si minulý čas :))

2. V učebnici 1) str. 29/ Lesecke - Ein Interview mit Karl

2) str. 29/ Beantworte die Fragen - zodpověz otázky, v nouzi Google-překladač

RUSKÝ JAZYK

Učebnice str 54- přečti si text a udělej cvičení 6b)

Potom v pracovním sešitě na str. 64 vyřaď nehodící se slovo ve cv. 9

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Na s. 40 v učebnici se podívejme na 2. fialovou tabulku , která vyjadřuje zápor v passé composé, klasicky můžeme použít zápornky "ne..pas" a nebo nahradit "pas" slovíčky jamais- nikdy, rien-nic.

Zkusme aplikovat toto pravidlo ve cv. 5, kde napíšete věty o obrázcích, na každém obrázku je nějaká lež, tedy píšeš francouzsky věty jako: Victor Hugo nic neobjevil. Christophe Colombe nikdy nedělal cestu kolem světa v balonu... Marie Curie nikdy nezpívala... Napoléon nikdy nehrál v divadle...

Na s. 41 v učebnici doplň cv. 1

Zkus si procvičit pohybová slovesa a přelož tyto věty (používej ta slovesa, která sis minule zapsal jako pohybová a knim pomocné sloveso être):

1. Narodil (a) jsem se v Praze.
2. Soused zemřel v roce 2008
3. Petr odešel ze třídy.
4. Jablko spadlo ze stromu.
5. Můj otec se stal lékařem.
6. Kamarádi vstoupili do našeho domu.
7. Prošli jsme kolem pěkné restaurace.
8. O víkendu jsem zůstal doma.

ZEMĚPIS

Kraje České republiky

Učebnice str.70

*Dnešní učivo o krajích je potřeba přečíst pozorně, děti si obvykle pletou pojmy uvedené v kapitole a v levé barevné liště. Pojmy NUTS 1 – 5 máte vysvětleny v příložené prezentaci.

*ČR je rozdělena do **14** vyšších územních celků – **krajů**. V čele kraje je **hejtman/ hejtmanka**.

Území krajů je rozděleno do **okresů** (území zůstalo), ale **okresní úřady** byly zrušeny – řízení života v okrese přešlo na kraje. **Aby obyvatelé nemuseli dojíždět do vzdálených krajských měst** (např. vydávání občanských průkazů, pasů, ...), vznikla nová síť 205 **obcí s rozšířenou působností**.

*Krajská města bývají **statutární města**. **Statut** je městská vyhláška, města bývají vyhláškou rozdělena do **městských obvodů** nebo městských částí (obvykle mají všechna stat. města nad 40 000 obyvatel, jsou i výjimky – např. Třinec má méně obyv.). V ČR je 27 statutárních měst. V čele statutárních měst je **primátor**.

V čele **městských obvodů a obcí je starosta/ starostka**.

*Prohlédněte si obr. 91/str.70. Máte na ní barevně vyznačeny kraje a v podobném odstínu jsou vyznačeny regiony NUTS 2 (oblasti s více než 1 mil. obyvatel a podobnými podmínkami pro čerpání finančních prostředků).

<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=http://dumy.cz/nahled/31508>

Zapište si pojmy do sešitu a sešity si uchovejte pro opakování. Často se s těmito pojmy setkáte.

Kdo má problémy s čitelností, okopírujte nebo ofoťte základní údaje a vlepťte si je do sešitu.